

Quo Vadis

Otázka dalšího směřování vědy, chemie, vysokoškolské výuky, činnosti České společnosti chemické a jejího časopisu *Chemické listy* a vůbec snažení všech členů naší široké chemické obce je stále častěji diskutována na nejrozličnějších oficiálních i neoficiálních fórech. Pomínu otázky, které většině chemiků spíše znepříjemňují život a občas jim berou chuť dělat cokoliv. Jde například o neustálý růst administrativy zdravým selským rozumem zcela nepochopitelné a neuchopitelné, nepochopitelné nutkání většiny nadřízených orgánů generovat stále nové a nové reformy, jejichž smysl není podřízeným orgánům zpravidla vysvětlen (a možná ani vysvětlit nejde), rostoucí počet předpisů a nařízení, které při nejlepší vůli nemůžeme dodržet, pokud nechceme zcela rezignovat na jakoukoliv smysluplnou práci, či nesrozumitelnost řady výnosů, o jejichž interpretaci se mohou hlubokomyslně přit erudovaní právníci, ale chemici v nich jen velmi obtížně hledají cokoliv pozitivního. Raději se optimisticky zaměřím na otázky, představující jakési světélko na konci tunelu, které se stále silnějším byrokratickým větrům zatím ještě nepodařilo sfouknout. Přiznám se, že moji „blbou náladu“ výrazně zlepšil průběh významných mezinárodních konferencí, které proběhly v Praze v loňském létě a o nichž jsem se zmiňoval ve svém úvodníku v loňském srpnovém čísle. Jak 3rd Annual Meeting of the International Society of Electrochemistry v Praze, kolébce polarografie, ve dnech 19–24. srpna 2012, tak kongres CHISA 2012 (20th International Congress of Chemical and Process Engineering) v posledním srpnovém týdnu loňského roku, a zejména 4. Evropský chemický kongres (4th EuCheMS Chemistry Congress) v Praze ve stejném týdnu velmi důstojně reprezentovaly naší chemickou obec na světovém chemickém jevišti. Tyto akce zejména ukázaly našim mladším kolegům, že nejrozličnější chemické disciplíny jsou vzrušující a fascinující a že práce v chemii může nabídnout vnitřní uspokojení z objevů nových sloučenin, poznatků a postupů a může nabídnout hojivou náplast na šrámy způsobené různými příkazy, zákazy, výnosy a nařízeními. Přiznám se, že podobný příjemný pocit mám i při své účasti na řadě soutěží a akcí pořádaných pro naše mladší kolegy (např. cena firmy Merck, cena firmy Shimadzu, cena firmy Metrohm, cena firmy Sigma-Aldrich). Hřeje mě nejenom ochota (za kterou co nejsrdečněji děkuji) významných výše uvedených firem podpořit tyto akce, které naše společnost organizuje pro nastupující chemickou generaci, ale i ochota mladé generace udělat něco navíc prostě proto, že ji to baví. V těžkých dobách může sice chemie nějakou dobu existovat bez investic, manažerských platů a plných grantových účtů, ale ani v těch nejtěžších dobách nemůže existovat bez lidí, které chemie baví. Udělejme tedy vše proto, aby takových lidí bylo mezi naší mládeží co nejvíce. Udělejme to při své výuce, při své vědecko-výzkumné práci i při své práci v České společnosti chemické. O tom, že to jde, svědčí třeba i udělení titulu Zlatý Ámos učitelce chemie a přírodopisu Mgr. Růženě Hluškové, která se nenechala otrávit předpisy (nikoliv nebezpečnými látkami, jak by očekávali někteří novináři) a i dnes předvádí svým studentům chemické pokusy. Nenechme se unést frázemi či strhnout dnes dosti častým (avšak nepříliš chvályhodným) bojem za úzké partikulární zájmy. Zkusme se naopak inspirovat parafrázovanými slovy J. F. Kennedyho: „Neptejme se, co může chemická společnost udělat pro nás, ptejme se, co můžeme my udělat pro chemickou společnost“. A zkusme to udělat.

Jiří Barek